

DIKLIETIS

1996.GADA

NOVEMBRIS

Dikļu pagasta izdevums

11.novembris - Lāčplēša diena.

Jānis Goltiņš

(1898.-1964.)

Pirmo dienas gaismu ierauga Dikļos laukstrādnieku,vēlāk rentnieku ģimenē.Tā raženi sazarojas: četri dēli,trīs meitas.Sadzīvē saticīgi,raženi darbā.Arī Jānitim,gan tikko no mātes rokas atraisītam,gan Dikļu skolas gados sarodas gan palīgdarbi,gan darbi klēti,kūti,tīrumā.No tēva visam mūžam mantots vārds un atziņa:ja ir vērts,ka mēs,ko darām,tad ir vērts,ka to labi padarām.Pēc skolas puspuisis,tad puisis pie saimniekiem,mežstrādnieks.Agrī riti,vēli vakari.Sestdienas pievakare un svētdiena gaidīta.Ar peļņu tā vien ir,kā cauri tiek.

1916.gads.Veidojas latviešu strēlnieku bataljoni sargāt Rīgu un atkarot Kurzemi.Astoņpadsmitgadīgais Jānis Goltiņš brīvprātīgi stājas viņu rindā.Viņu iedala pulkveža Brieža vadītā 2.Daugavgrīvas bataljonā.Kauja Ķekavā,tad Ziemassvētkos Ložmetēju kalnā.Ievainojums.Sniegā un salā,smagā kaujā uz Kurzemi atvērtie vārti krievu ģenerāļu nolaidības un stulbuma dēļ atkal aizveras.Sašutums un smeldze.Maz prieka par armijas vadības apbalvojumu:Jura krustu.Neapmierinātība un satrunējušo patvaldību,pieaug neapmierinātība.Nākamā gada martā no troņa atkāpjas cars.Krievu armija "demokratizējas" un sairst,no vācu spiediena atkāpjas.Tai līdzī aiziet daudz strēlnieku,daļēji komunistu aģitācijas samulsināti.Jānis Goltiņš novelk smago kara mēteli un ķeras pie arkla Dikļos.

1919.gada pavasaris.Komunistu vara piecu mēnešu valdīšanas laikā pēc pašu boļševiku datiem ar nāvi sodījuši 3682 "kontrrevolucionāros" latviešus.Iztukšotas zemnieku zemnieku kūtis un klētis,tomēr pilsētās pusbads un bads.Jānis Goltiņš uzzina,ka īgauņi savu zemi no mošķiem atīrījuši,tuvojas Latvijas robežām un pie viņiem veidojas brīvās Latvijas karotāju vienības.Dodas tiem pretī un 1.jūnijā Rūjienā otro reizi parakstās par brīvprātīgu iestāšanos armijā.Tagad zem svētā brīvības karoga.Pēc trijām nedēļām Cēsu kaujā viņš lietā liek strēlnieka pieredzi.Spoža uzvara.Jūlija sākumā Ziemeļlatvijas armija tautas sveikta un sumināta iesoļo atbrīvotā Rīgā.Otrā Cēsu kājinieku pulka rindās Jānis Goltiņš.Viņam uztic vadību mīnmetēju grupā.

Novembrī kaujas ar bermontiešiem Jānis Goltiņš vada mīnmetējnieku grupu 5.Cēsu pulkā.4.novembrī viņu smagi kontuzē tuvu sprāgušā granāta.

11.novembrī gaviļē visi Rīgas baznicu zvani.Pārdaugava atbrīvota.Pilsētas apšaude pārtraukta.Jānis to dzird slimnīcā,tāpat ziņu,ka šajā dienā iedibināts ordenis ar teiksmainā varoņa Lāčplēša vārdu.Vai gan viņš var iedomāties,ka nav vairs tālu diena,kad rotu izvedīs parādē,pulka komandieris viņu izsauks,nolasīs apbalvojuma diplomu un piespraudīs Jānim Goltiņam mūsu tautas cildenāko varonības zīmi.Karavīri salutēs un orķestra atskaņotā svinīgā maršā paies viņam garām.

8.oktobrī Jānis Goltiņš ir atkal ierindā.Bermondieši atkāpjas gausi soli pa solim,reizēm sīvi pretodamies.Uz Jelgavas šosejas pie Franču mājām spēcīgs ienaidnieka pretuzbrukums spiež kājiniekus atiet,bet mīnmetēju lādiņi aptur uzbrucējus.Viņus apiet un ielenc,bet grupas komandiera Jāņa Goltiņa vadībā izlaužas,nodarot lencējiem lielus zaudējumus.Viņu paaugstina seržanta dienesta pakāpē.

20.oktobrī divkauja Bolderājā ar bermontiešiem,kas beidzas ar mūsu uzvaru.

Kad mūsu Tēvzemes tīkotāji sakauti un ar negodu pārtrenkti pāri robežām dienvidos un austrumos, Jānis atgriežas Dikļos, lai īstenotu tēva senseno sapni: "Savs kaktiņš, savs stūrītis zemes" un pagrieztu kāzu danci ar sen jau iecerēto kaimiņu meitu Paulīnu Piksi.

Muižām atsavināto zemes gabalu sadalē daudz problēmu, bet vienu lietu cieši nosaka likums "Kritušo kara vīru vecākiem un Lāčplēša ordeņa kavalieriem pirmtiesības izvēlēties". Jānis jau puikas dienās sadraudzējies ar simtgadīgu bērzu Dzirmezerīņa krastā. Agrā jaunībā sāktās mednieka gaitas, kad vien iespējams, turpinās visu mūžu, tādēļ mājai pie dižā bērza nosaukums "Mednieki". Lauku sētas muižas tīrumos aug kā baravikas pēc ražena lietus. Arī Jāņa māšas Martas ģimenei "Eglāji" un sievas brālim "Smiltnieki".

Tūlīņ pēc atgriešanās Jānis Goltiņš iestājas Latvijas aizsargu Dikļu nodaļā un turpina darboties tajā līdz 1940. gadam. Kad mājas celtniecības darbi pabeigti, izrūdās, ka ar zemes darbiem tiek galā sievas vecāki. Jānis iestājas robežapsardzes un muitas dienestā Valkā.

Pēckara pārejas laika grūtības mazinās. Arvien kuplāk sazaļo druvas un tīrumi, sakopjas pilsētas. Arvien gaišāki smaidi brīvo pilsoņu sejās. Saskaņīga Paulīnes un Jāņa Goltiņu mājas dzīve. Sieva aprūpē divus dēlus.

Iet gads pēc gada raženā darbā, līdz pienāk sarkanmelnais 1940. Brīvās Latvijas sagrāve. Jāņa ģimene atgriežas Medniekos.

Nāves plāvēja pirmā pasaules karā saudzēja Goltiņu dzimtu, otrajā šausta nežēlīgi. Jāņa brālis Arvīds dien Latvijas armijā. Neizdodas noskaidrot, vai nobendēts Litenē vai mocekļa kaps citā laukā vai mežmalā. Otrs brālis Pēteris padomju varas mēnešos vada Dikļos laukstrādnieku arodbiedrību. Kādam aizdevis dusmas, tas sūdzējies. Pēc vācu varas ienākšanas Pēteri Goltiņu aizved uz Valmieru un nošauj bez izmeklēšanas. Paliek trīs bārenītes, jaunākā nāk pasaulē pēc tēva nāves.

Jāņa Goltiņa ģimene ar sēj un plauj. Saimnieks pa reizei ar bisī plecā Dikļu mežos un silavās pabaida zaķus un stirnas.

1943. gadā vecajam karotājam nākas aizvadīt uz latviešu leģionu vecāko dēlu Imantu. Daudz gadu brālis un vecāki gaida kara vīra pārnākšanu. Nesagaida. Viņa mūža mājvieta nezināmos leģionāru Brāļu kapos.

1944. gads. Vācu armija atkāpjas, krievi nāk virsū. Bēgļu straumes uz rietumiem, nacionālie partizāni mežos. Jānis Goltiņš paliek savā sētā. Oktobrī tur ielaužas čekas vīri ar automātiem un rōku dzelžiem. Kara tribunāls. Noziegums: uzticīga kalpošana tautai un Tēvzemei. Sodš 15 gadi katrogā, vergu lēģeros Karagandā. Jāņa veselību iedragājuši ievainojumi, sevišķi kontūzija. Tomēr nesalaužama ticība savai Latvijai palīdz pārciest pusbadu un varmācības.

Atgriešanās Dikļos.

Tomēr vecam karavīram nav lemts sagaidīt Latvijas brīvības rītausmu. Smaga slimība viņu aizved aizsaulē.

Jāņa Goltiņa dzīvesstāstu veidoju galvenokārt pēc atmiņām. Ja kas palicis nepateikts vai pielaišta kļūda, lūdzu paziņot tieši vai pa tālruni 41304.

E. Luste.

V. Strēlerte

Kopā ar dzīviem un veļiem

Varoņi pulcēties,

Raugi: pa rasainiem ceļiem

Mūžīgā Latvija nāk.

Lāčplēša dienā - 11. novembrī pl. 14.00
aicinām dikļiešus piedalīties piemiņas zīmes
atklausnā

Lāčplēša ordeņa kavalierim

Jānim Goltiņam

Dikļu kapos.

Pieminēsim un atcerēsimies.

